

לקט אמרות
חז"ל, רעיונות,
עובדות והנהגות
מגדולי ישראל,
על מדות טובות
שצביאות
לאהבת הזולת,
הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
© אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס
בלי רשות בכתב

איש לרעהו

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל
רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש טו חשון תשע"א שבת - ירושלים 4:24 תלאביב 4:39 חיפה 4:29 מוצ"ש - ירושלים 5:36 תלאביב 5:37 חיפה 5:36 ר"ת 6:15

פרשת וירא

חסד והטבה לזולת

להטיב לזולת ולגמול חסד עמו בכל עת ובכל מצב !

נלמד מהפסוק: "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו..." לעשות צדקה ומשפט (פרק יח-יט)

ואמרו חז"ל: שלשה סימנים יש באומה זו [ישראל] רחמנים ביישנים וגומלי חסדים... גומלי חסדים דכתיב: "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו... לעשות צדקה ומשפט" (יבמות עט.).

"חיוב אהבת הבריות" - אומר המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל (באור יחזקאל ח"ז) - "הוא שישאף ויבקש שאותם הדברים אשר מבקש וחפץ שיהיה לו, יחפוץ גם עבור זולתו".

אך יש מדרגה נוספת יתירה על זו - אומר המשגיח - בשעה שאדם רוצה שלחברו יהיו דברים נוספים יתרים על מה שיש לו בעצמו. ומוכן לוותר מעצמו כדי שיהיה לזולתו, וכדמצינו בגמרא (ב"מ סא.) שנים שהיו מהלכין בדרך, וביד אחד קיתון של מים, נותן לזולתו ולא משאיר לעצמו, ורק במקום פיקוח נפש אמר רבי עקיבא "חיך קודמין".

מדה נשגבה זו נקראת "אהבת חסד". חסד היא ממדות הנפש, ובעל אהבת חסד אוהב את מדת החסד שהיא ממדותיו של הקב"ה, ומשום כך מדת החסד שבו היא ללא תכלית, כי גם הקב"ה ללא תכלית ומדותיו ללא תכלית.

סח הגר"ש פינקוס (באחת משיחותיו): "ישנם נותני צדקה, ישנם מעשי חסד, אבל חסד בגופו - לתת עצמו לזולת, כמעט לא מצוי. נתינת כסף לצדקה בימינו מצויה מאד. אפילו אצל משפחות עניות. אני מכיר משפחות החיות מאלף וחמש מאות שקל לחודש, עם ששה ילדים וחובות בבנק, וכשבאים אליהם להתרימם לענין של פקוח נפש - הם תורמים בעין יפה... אבל גמילות חסדים בגופו, לצאת מהבית לעשות חסד יהודי כמו שהיה פעם, זה קשה מאוד לכולם.

במצות גמילות חסדים בגופו נכלל גם לתת מזמנו כדי לשמוע את הזולת, להקשיב לו, ללא הגבלה של זמן. לפי דברי הגה"צ רבי ירוחם לייבוויץ זצ"ל, מפני שנחלשנו במדת החסד, לכן משמים לוקחים מאתנו מצוה זו. לא נותנים לנו מספיק הזדמנויות לעשות חסד אמיתי.

חסד עם כל אדם

הגר"ל דיסקין זצ"ל השתמש עם היקר לו מכל - עם זמנו, כדי להתחסד עם הזולת. בחצר ביתו הסתובב למדן אחד שלקה בדכאון ובמרה שחורה.

היה הגר"ל מרבה לשוחח עמו בדברי תורה, טורח לעורר בו ענין ולהקשות קושיות שביד הלמדן ליישבן. התפעל מתרוציו ונטה בו את ההרגשה שעלה בידו לתרץ קושיה של הרב מבריסק, ועוד עורר בו התפעלות! השיחה פיזרה את הערפילים הקודרים והאיש שב לאיתנו.

השרף מבריסק

חסד בכל זמן ומצב

מדי פעם אירע שדפקו על דלתו של רבינו הגרא"מ שך זצ"ל בשעה שתיים בלילה. בני הבית כבר ישנו, והוא פתח את הדלת בעצמו וקיבל את השואל.

כאשר שאלוהו, מדוע הוא מקבל אנשים בשעה כל כך מאוחרת, הרי זה מעל לכוחותיו ומעבר למקובל, השיב הרב שך: "כך ראיתי ולמדתי אצל דודי, הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל. במשך כל עשרים ארבע שעות היממה צריכים להיות מסורים לציבור, ולפתוח את הדלת גם כאשר דופקים באמצע הלילה. אי אפשר לדעת, יתכן שבא אדם עם לב שבור ועומד מאחרי הדלת. מספק, אני פותח את הדלת לכולם, ומקבל את כולם".

כאשר היה הרב שך במצב של חולשה, נהגו בני הבית לתלות על הדלת מודעה, כי הרב חולה ואין באפשרותו לקבל קהל. כשראה הרב שך, שאין מגיעים אנשים כמו תמיד, דרש וחקר לסיבת הדבר, ונאלצו לגלות שתלו פתק על הדלת. יצא הרב שך והוריד בעצמו את הפתק, באומר: "אצלי אין הגבלה, כל אחד יכול להכנס, בין אם אני מרגיש טוב ובין אם לא".

במחיצתם

מצוה להכניס אורחים לביתו ולספק להם אכילה שתיה ולינה!

נלמד מהפסוק: "ויאמר... אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבור מעל עבדך" (פרק יחג)

למדו מכאן חז"ל: גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני שכינה. דכתיב "ויאמר... אם נא מצאתי... אל נא תעבור" (שבת קכז:). ולעיל על הפסוק: "והוא יושב פתח האהל כחם היום" (יחא) כתב רש"י (מגמרא ב"מ פו:). הוציא הקב"ה חמה מנרתיקה שלא להטריחו באורחים, ולפי שראהו מצטער שלא היו אורחים באים הביא המלאכים עליו בדמות אנשים.

מנין לחז"ל שאשה עיניה צרה באורחים?

אמרו חז"ל בגמרא (בבא מציעא פז:). כתיב "קמח" וכתיב "סלת". אמר רבי יצחק: מכאן שהאשה צרה עיניה באורחים יותר מן האישי! ופירש רש"י: היא אמרה קמח והוא אמר סולת וסולת עדיף מקמח. והוסיף המהרש"א שאין לומר הפוך, שאברהם אמר קמח והיא סולת, שהרי אברהם לא היתה עיניו צרה באורחים שהרי אמר מעט ועשה הרבה.

ואולם, לאמיתו של דבר, מצינו גם גירסה כזו שאברהם אמר "קמח" והיא אמרה "סולת" [יעויין בספר פרדס יוסף שהביא מפרשים הגורסים כך ברש"י מנוסח ישן]. לפי"ז צ"ע: מנין לחז"ל שאשה עיניה צרה באורחים, והרי אדרבה, היא אמרה "סלת" המשובח יותר?! (ונא-מרו על כך תרוצים שונים ואין כאן המקום).

ורבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל (בספרו **בן יהודע**) הקשה, שאכן כך משמע מפשטות לשון הכתוב שאברהם אמר "קמח" ושרה אמרה "סלת", נמצא שעיניה יפה באורחים? זאת ועוד: הרי וודאי לאברהם אבינו הייתה עין יפה, ואם כן למה באמת אמר "קמח" ולא אמר "סלת"? (ועיי"ש מה שתירץ).

ונראה ליישב ולבאר כפי היסוד שכתב **כ"ק האדמו"ר מקוסוב זצ"ל** (בספרו **אהבת שלום**) שאם האורח מרגיש שבעל הבית מרבה בשבילו מאכלים יקרים אזי הוא מתבייש מאד. והכנסת אורחים כזו אינה יכולה להיות תמידית. לפיכך מובן מה שאמרו חז"ל "אשה עיניה צרה באורחים" גם לפי הגירסה ששרה אמרה "סלת" דאדרבה, מה שאמרה "סלת" מראה על צרות עין, כאמור.

אכן עדיין צריך ביאור לפי זה, איך נבין את הנהגתו של אברהם שהיה טובעין לאורחים, ובכל זאת הביא להם מאכלים כה יקרים ששחט בשבילם בקר ונתן להם ג' לשונות בחרדל, שזה וודאי עולה על ערך ה"סולת"?

אברהם אבינו כיבד את אורחיו בתיחום רב

ונראה להוסיף בביאור תרוצו של בעל אהבת שלום, שבאמת אברהם אבינו - שהיה הדוגמה האידיאלית של שלימות מצות הכנסת אורחים - נהג עם אורחיו בחכמה רבה, שהרי כשמארח מגיש לאורחיו מאכלים יקרים יש בזה מעלה וחסרון: מעלה, כפשוטו. וחסרון, שעלולים להתבייש מכך שהמארח יוצא מגדרו בשבילם, כאמור. לפיכך כדי לשלול חסרון זה נהג אברהם בתחום: בדיבוריו הראה שנותן להם רק את המינימום... כדי שלא יתביישו [=יוקח נא מעט מים"... ואקחה פת לחם"... "ואחר תעבורו". כאילו מדובר בסעודה קצרה ופשוטה ביותר], והיה נראה שאינו יוצא מגדרו למענם, וממילא סרה מהם הרגשת אי הנעימות, וגם כאשר לבסוף הגיש להם מעדני בשר יקרים ומשובחים, הבינו שאצלו זה נחשב "כיבוד קל" ואין זה חורג מהסעודה הקטנה שעליה דיבר... [ויתכן שגם זה טעם למה ש"צדיקים אומרים מעט ועושים הרבה" - כדי לצמצם ככל שניתן, את בושת המקבל].

מעתה, מיושבת גם קושיית הבן יהודע [מדוע אמר אברהם "קמח"], דיש לומר שאמר כן בפני אורחיו, ורצה בזה להראות להם שמאכליו פשוטים כדי שירגישו בנוח. ומזה ששרה שינתה מבקשתו ואמרה "סלת", היה בזה טעם לפגם, כאמור. [שהרי זאת וודאי לא יעלה על הדעת שהיא מהדרת בכיבוד אורחים יותר מאברהם].

האם עדיף לכבד אורחים במאכלים יקרים או במאכלים רגילים?

לאור כל האמור, נוכל לבאר בטוב טעם, ובדרך צחות, את המעשה המופלא שמספרים חז"ל בגמרא (בבא מציעא כב:). אממר ומר זוטרא ורב אשי נזדמנו לפרדס של מרי בר איסק, בהעדרו. ואריסו של מרי הגיש לפניהם תמרים ורימונים.

אממר ורב אשי אכלו מהם, ואילו מר זוטרא נמנע מלאוכלם [כי חשש שגוזל מבעל הבית והראשונים ביארו מדוע הם אכלו. ואכ"מ]. בנתיים נכנס מרי בר איסק לפרדס ופגש בחכמים. הוא פנה לאריסו בשאלה: מדוע לא הבאת לחכמים מהפירות הטובים יותר? גם עתה נמנע מר זוטרא מלאכול.

שאלוהו אממר ורב אשי: עכשיו שבעל הבית גילה דעתו שמרוצה במה שנתן האריס ואפילו מוכן שיתן מהפירות הטובים יותר, מדוע אינך אוכל?

השיב להם מר זוטרא: מה שמרי אומר לאריס "למה לא נתת טובים יותר", אומר כן רק

אין להפלות בין אורחים נכבדים ל"ארחי-פרחי"...

סיפר הגאון רבי צבי מרקוביץ זצ"ל: בסלונים היה מוסד "הכנסת אורחים" שהוחזק על חשבון הקהילה. קמו נציגים מוועד הקהילה וטענו: הלא את האורחים הנכבדים מזמינים בדרך כלל לבתים פרטיים, נמצא שלמוסד זה מזדקקים רק "ארחי-פרחי" ואין זה מחובתינו לטרוח באכסנייתם.

מיד קם הגאון רבי שבתי יגל זצ"ל (ראש ישיבת סלונים) והשיב לה: "שנינו באבות ש"העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים". שני הדברים הראשונים הוזכרו בה"א הידעה. להורות שרק על התורה בה"א הידעה - תורה מן השמים, ורק על העבודה בה"א הידעה - עבודת ה', עומד העולם.

"אולם ביחס לגמילות חסדים לא ציינו ה"א הידעה, מאחר שבמצוה הזאת לא חשוב עם מי גומלים חסד, ואין להפלות בין נכבדים לארחי-פרחי..."

והוסיף ר' שבתי יגל: מי לנו גדול מאברהם אבינו שטרח להכניס אורחים ולהטיב עמם אף כשחשב אותם לערבים...

מריצי תורה ומוסר

זכותה הגדולה של "הכנסת אורחים"

בזמן גזירות ספרד, כאשר יהודים רבים ברחו ממדינה זו לארץ אחרת, היה גר בעיר אשר על חוף הים, יהודי זקן חכם וישר ורבי יחיאל שמו. והיה מקבל כל העניים והעשירים, שעברו דרכו, בסבר פנים יפות, והיה מספק להם מים ומזון ומלוה אותם, ונותן להם צידה לדרך, והוציא ממון רב להכניס אורחים.

ויהי היום, ובביתו התארחו ארבעה זקנים חכמים גדולים, ובראותם את גדולתו ותפארתו ואת טוב נדבת לבו הטהור שגומל חסד עם כל בני הגולה, שאלוהו מה בקשתו מהבורא יתברך? והשיב: "בקשתי שאזכה לבנים", כי לא היה לו זרע.

אמרו לו החכמים: "בזכות שעשית חסד עם זרע אברהם, מבטיחים אנו לך שבתוך שנה זו יצא מחלצין בן גדול בתורה ותקרא שמו אברהם". וכאשר הבטיחו כן היה, שנולד לו בנו הגאון רבינו אברהם מפיסא והגדיל בתורה מאד וחבר חיבורים הרבה.

קב הישר - פרק יח

המשך הכנסת אורחים

על נשמות שבאו לתקן...

לעירו של כ"ק האדמו"ר רבי יחזקאל מקוזמיר זצ"ל באו שני אורחים באישון לילה. החורף בעיצומו. קור, גשם ורוח זלעפות, אך כל אנשי העיר נמים את שנתם. עלטה שררה בכל אשר יפנו. רק מאחד החלונות ביצבץ אור. היה זה מביתו של רבי יחזקאל.

הם התדפקו על דלתו, ומיד פתח להם והכניסם היישר לחדרו. האכילם והשקם והציע להם מיטות במו ידיו, עד כי שבה רוחם אליהם.

משמשו של הרבי, שהיה ישן בחדר החיצוני, התעורר, ובראותו כיצד טורח הרבי בעצמו לשמש אורחים, הניח בוודאות שאין אלו סתם אורחים, כי אם נשמות מעולם האמת שבאו לחפש תיקון, עד שנתמלא חרדה ולא זע ממקומו.

הבוקר אור והאורחים פנו לדרכם בשעה מוקדמת. כשהתאספו החסידים לתפלת שחרית, סח להם המשמש בתמימות: בליל אמש באו נשמות לרבי, אשר שימש לפניהם בכבודו ובעצמו...

כשהגיעו דבריו לאזני הרבי, אמר למשמשו: שוטה שבעולם! בנוהג שבארץ, נשמה כי תבא לכאן מחפשת תיקון בשביל עצמה. ואילו הנשמות אשר באו אלי, לתקן אותי באו, בכדי שאקיים בהן מצוה זו של הכנסת אורחים...

ממעיונות הנצח - אבות

"משום כסיפותא" [=שלא יתבייש האריס (רש"י) או כדי שלא יתבייש בעל הבית (רש"ש)]. אך באמת עינו צרה במה שנתן האריס ואינו מסכים בלב שלם, ולכן יש חשש גזל באכילת הפירות. ע"כ בגמרא.

ואולם יש להבין: מה ראה מר זוטרא לחשוך במרי בר איסק שעינו צרה בפירות שכיבדם האריס, ולמה לא ידונו לזכות שמתכוון באמת למה שאומר?! וכן צ"ב: במה נחלקו עליו אמימר ורב אשי שקיבלו את דברי מרי בר איסק כפשוטם שאכן רוצה לכבדם בפירות משובחים?!

ונראה ליישב עפ"י היסוד האמור, שמר זוטרא מתוך שהכיר את מרי בר איסק שאינו ידוע במעלת רוחב-לב נוגם אינו מאלו שמתכבדים באורחים חכמי התורה, חשש שאמירתו על רצונו לכבדם בפירות טובים יותר, נובע מחמת שעינו צרה באורחים נוכפי ביאור הגירסה בגמרא הוא אמר "קמח" והיא אמרה "סולת", ולכן רוצה שיחושו יותר אינעיומות ואת ה"נהמא דכיסופא", וממילא ימעטו מלהתארח אצלו, ולכן לא אכל, דאף מה שנותן אינו נותן בלב שלם. וזה כוונת לשון חז"ל "משום כסיפותא הוא אמר הכי", היינו לא "כסיפותא" [=בושה] של האריס (כפי רש"י) או של בעל הבית (כפי הרש"ש) אלא כסיפותא של האורחים.

ואולם אמימר ורב אשי סברו, שגם מי שלא ידוע במעלת רוחב-לב, כאשר מגיש כיבוד משובח מהרגיל מתכוון בזה להדר במצוות כיבוד אורחים ולא לביישם. ונמתאים לגירסה בגמרא הוא אמר "סלת" והיא אמרה "קמח".

זריזות

כל מעשה מצוה שמזדמן לאדם יעשנו בזריזות ולא יתמהמה!

נלמד מהפסוק: "וימהר אברהם האהלה אל שרה ויאמר מהרי... "ואל הבקר רץ אברהם... "ויתן אל הנער וימהר..." (פרק יח"ז, ו)

וכתב האלשיך הק': הורנו שתי הדרכות טובות אשר יעשה אותם האדם בעשותו כל מצוה: (א) הזריזות. (ב) שכל מה שיכול לעשות בכבודו ובעצמו יעשה... וזהו שאמר הכתוב: "ויאמר אברהם... וגם בדברו אליה לא אמר לוישי... במהרה. כי אם טרח גלותו הציווי אמר "מהרי", לומר, כי קודם כל דבר תשים נגד פניה הזריזות והמהירות. ורק אחר כך אמר הציווי.

ידועים דבריו של רבי פנחס בן יאיר: "זריזות מביאה לידי נקיות וכו' וכתב הר"ן (סוף פ"א דע"ז): "זריזות מביאה לידי נקיות, דכתיב (אצל הכהן הגדול) "וכלה וכיפר", כלומר, דכתיב: "וכלה מכפר את הקדש ואת אהל מועד ואת המזבח". ולכן "וכלה", משמע זריזות, דלשון כלי משמע מהירות, דהיינו זריזות וכתוב: קרא אחרינא "וכיפר את מקדש הקדש ואת אהל מועד ואת המזבח"... כלומר: כשהוא עושה בזריזות חשיבא כפרה, והיינו נקיות.

נמצאנו למדים מדברי הר"ן שהכפרה תלויה בזריזות. מהותה של עבודת הקודש המכפרת, היא בגודל הזריזות וההתלהבות שהכהן עושה אותה. נוממילא אין כל פלא שתכונת הכהן: "כהנים זריזין הן" וממילא מובן גם מדוע "כל מעשיהם של צדיקים בזריזות" שכן גם עבודת הצדיקים את ה' מכפרת להם].

באחת משיחותיו של הרב מפוניבז' - הגרי"ש כהנמן זצ"ל, אמר: כשדיבר פעם הסבא מנובהרדוק על יקרת הזמן, המשילו לגלגל המסתובב במהירות עצומה. טבע הדברים הוא, שכאשר גלגל מסתובב באטיות, העין מבחינה הן במסגרת החיצונית העגולה והן במוטות שבפנים העגול, המחליפים את מקומם במהלך כל סבוב וחוזר חלילה. אולם כשהגלגל מאיץ את סיבוביו, והעין לא מסוגלת להבחין כי אם בעיגול החיצוני, ואינה רואה כלל את שאר החלקים, ממילא נדמה כאילו הגלגל ניצב במקום אחד, ולא חשים כלל שבעצם הינו מסתובב. כך הוא מרוץ הזמן, אשר דוקא בגלל שהוא חומק מאתנו במהירות כל כל עצומה. נדמה לאנשים כאילו הזמן נעצר על עמדו... (עפ"י הרב מפוניבז')

את מה שיכול אדם לעשות עכשיו והיום, אסור לו לדחותו למחר ומחרתיים! נאמר בפסוק "של נעלך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא" (שמות ג"ה). ודרש **החפץ חיים**: נדמה לפעמים לאדם, שהתנאים בהם הוא מוכרח להתקיים מפריעים לו בדרך עלייתו בהר ה'. יש שחושב שלגמרי אין לו אפשרות במצבו הנוכחי לקיים תורה ומצוות, ומשאיר את חובותיו לזמן מאוחר יותר "לכשירחיב"

אך זו טעות! "כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא" - עומד, בלשון הוה. בכל מקום ובכל זמן תוכל לעלות ולהתקרב לה'. רק "של נעלך מעל רגלך" - התאמץ להסיר את המחיצות המבדילות בינך לבין קונן ותרגיש שהנך עומד באמת על אדמת קודש...

"לא להניח למחר"...

פעם נכנסו עסקני ציבור אל ביתו של החזון איש, כדי להתייעץ עמו על ענין שעמד אז על הפרק.

אחרי שנתקבלו החלטות שונות בנוגע לענין זה הבין החזון איש שאין בדעת העסקים למהר כל כך לבצע בפועל את ההחלטות שנתקבלו, ונוטים הם לדחותם עד למחר ומחרתיים. אמר להם החזון איש בלשון מליצית:

"לינו פה הלילה" - זו הייתה עצת בלעם הרשע. החלטות שנתקבלו צריך לבצע מיד ולא להניחם למחר!

זכור לדוד

"כאילו היום האחרון"...

סיפר הגרמ"מ שולזינגר זצ"ל: כאשר הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל זצ"ל - בנו של הסבא מסלבודקה הגרנ"צ פינקל זצ"ל למד בבחרותו בישיבה, היה מקבל כל פרק זמן מסויים מכתב מאביו, ובכל מכתב היה חוזר על עצמו המשפט הבא:

"בני יקירי, בכל ענין שעולה לך בכל שאלה ובכל בעיה שתהיה אצלך, תחשוב, איך היית מחליט על זה ביום האחרון לימי חיך"...

משמר הלוי

בין איש לרעהו

ומי כעמך ישראל

סיפורים בני זמננו

ובנה ירושלים

הנתון המרכזי שיכול "להרים" פרויקט או "לשחוט" אותו בעודו פרגייה כלל לא מוזכר שם. קוראים לו: אהבת חנינם... פרגון לזולת... עין טובה...

תוכלו לברר זאת אצל כמעט כל דיין ורב שכונה, קבלן ושיפוצניק. אנו שומעים שוב ושוב כיצד נדרשים אנשים להפעיל על שכניהם מערכת לחצים אדירה כדי שלא יקפצו עליהם עם טענות אוויליות של חסימת אוויר וכדו'.

"בנקודה הזו" הבהיר באוזני הרב מ. "החלטתי שאני לא מוותר. היה ברור לי שלא אתן לחדר להרוס לי את היחסים הטובים עם כל השכנים. לדעתי לא משתלם כיום להרחיב, כי אתה מקבל פרצופים חמוצים מכל עבר!... וזו הייתה סיבה מספקת עבורי למכור את הדירה בירושלים בלא להרחיב אותה, ולעקור לדירה מרווחת בביתר עילית".

* * *

אם היה נראה שעד כה עסקנו ב"תיאוריות" בא סוף הסיפור והוכיח עד כמה צדק הרב מ.

הקונה של הדירה בירושלים החליט ביום בהיר לממש את האופציה של הדירה. הוא סידר את כל מסמכי רישיון הבנייה ושאר ירקות. וכן, לא שכחנו, אפילו חתימות שכנים!

הבנייה התקדמה בקצב מהיר. תשתית. יסודות. ואז הגיע הרגע הגדול: יציקת הגז!

לא עליכם ולא על כל ישראל: מיודענו חרג בחצי מטר (כן! 50 ס"מ, והן אמת שלשיטת החזון איש אינו יותר מ"שיעור אמה", אך יש לחשוש לשיטת רבי חיים נאה... רח"ל!) באותו לילה הכל נהרס. אחד השכנים, דווקא אדם מוכר ונשוא פנים, הלך החשכת הליל הרס והשחית השקעה של \$10,000

בלא להתעלם מחריגת הבנייה, מדובר עדיין בגילוי שגאה יוקדת ומפעפעת מצד השכן. שגאה שנובעת רק מתוך קנאה. "השגאה הזו" סיים הרב מ. "לא הגיעה מתוך דאגה לירידת ערך ביתו בעקבות הבנייה של השכן. השגאה הזו הינה תוצאה ישירה של קנאה. הוא פשוט לא היה מסוגל נפשית לראות כיצד השכן שלו מרחיב - ואילו הוא אינו יכול להרחיב".

מביתו המרווח בביתר עילית מייצע הרב מ. "הבה נבודד את רגש הקנאה המגונה. הבה נשתדל לחיות יחד בשלום ובשלווה עד ביאת הגואל".

נשלח ע"י מ.י.

לאחר נישואיו התגורר הרב מ. בירושלים, כעבור שנים עקר לביתר עילית. מאז ט"ו באב תש"נ - יום ההשתכנות החרדית בביתר - עקרו מאות, אם לא אלפים מעיר הבירה לעיר התורה. "משפרי דור" רבים הבינו שהאפשרויות בירושלים מוגבלות לעומת מה שממתין להם בביתר, מכרו את דירתם ורכשו באותו סכום דירה בגודל כפול.

אך מה שהפליא אצל הרב מ. הייתה העובדה שגם את דירתו בירושלים יכל להרחיב! אם היה נוהג כך היה מרוויח בכפלים. ראשית היה חוסך את המעבר לעיר אחרת על כל קשוי ההתארגנות הכרוכים בכך. ושנית, ערך הדירה שלו בירושלים היה עולה באופן משמעותי. למרות זאת עבר לביתר.

לימים שמעתי ממנו את סיבת המעבר! הנה הוא לפניכם.

* * *

הפקיד בעירייה גלגל את גיליון הנייר הענק, שלא היה אלא מפת הדירה של הרב מ. הוא ביקש להבין היכן רוצה הדייר להרחיב, איזו אופציה הוא מבקש לממש. "אני ורעייתי" סיפר הרב מ. באוזני שולח הסיפור "הגענו למסקנה המשמחת שמאחר ומשפחתנו הכפילה ושילשה את עצמה, דירתנו במצבה הנוכחי קטנה מידי".

לשמחתו הייתה לו אופציה להרחבת הדירה. אך כדי לממש אותה הוא לא היה זקוק לרישיון מהעירייה כמו להבנה מצד השכנים; לא נצרך לאישור מהמינהל כמו לאמפתיה מצד שותפיו לבניין.

בנין "משותף" מעצם הווייתו אינו רכוש פרטי אלא משותף. חלק מהמשמעות הזו מחייבת להימנע מתקיעת מקלות בגלגליו של השכן בשעה שהוא מבקש להרחיב את ביתו. אלא שכאן מתבצרים שני הצדדים בעמדותיהם ולהם טענה זהה: הוא מבקש לחרוג מהשטח הפרטי שלו לשטח המשותף שלנו ואת זה לא אתן להתרחש! השכן רואה את הדברים בדיוק באותה צורה - אם כי הפוכה. מוכר?

אנשים מבזבזים אלפי מילים מיותרות כדי להגדיר מדוע הם מתנגדים לבנייה של השכן. זה באמת מיותר. מספיק לומר "אני לא מפרגן לו"... וחסל! במה אשמים האור וכיווני האור - ויר שמערבבים אותם ללא כל קשר אמיתי בינם למציאות?

בכל מסמך רשמי שעוסק בתחום הבנייה והדיר, תמצאו הררי סעיפים וניסוחים משפטיים שספק אם מי שניסח אותם, זוכר היום מה הוא התכוון אז. אך העיקר חסר מן הספר,